

HİKAYE

Davut KAYA

İKİ GÖZ İKİ KULAK

Bir iş görse daha iyi değil miydi? Öylede oldu. Elinde bastonu köyün üst tarafından ağır ağır inerek, gelinini hazırladığı azık elinde tarlaya doğru gidiyordu. Her zaman yaptığı gibi tepenin zirvesinde yassı taşın üzerine oturdu. Cemal dede de, Mehmet dede gibi sabah kalkmış, çorbasını içmiş, taze ayranını yayıktan çömçeyle yudumlamış, azık hazırlatmış, gençlikten kalma birde ısıklık tutturarak elinde baston tarlanın yolunu tutmuştu. Gözleri fazla görmüyordu. Tarlaya ulaşması epey sürmüştü. Âdeti olduğu veçhile o da aynı tepeye gelip aynı taşın üzerine oturmuştu.

Sohbet. Koyu bir muhabbet. Eski günlerden, kıtlık yıllarından, seferberlikten, harplerden, cephelerden, topraktan, bereketten, insanların bozulmasından, eskinin iyiliğinden, zamanenin değişmesinden, haksızlığın alıp yürüdüğünden, tarlalara hayvanları yayıldığından, çobanların helale harama bakmadığından.

Cemal ve Mehmet dedeler.

Cemal dedenin gözleri yıllara dayanamamıştı. Fazla görmezdi. Lakin kulağı muhkem duyardı. Bu haline her dem şükrederdi. Hem göz hem kulak gitse geri getirmeye çaremi var derdi. Zayıftı, kavruktu, elleri titrerdi. Boyu kısalmış omuzları çökmüştü. Seferberlik yıllarında gurbette cephede çok çekmişti. O yaşına rağmen adımlarını uzun atardı. Adımlarını uzun atmayı seferberlik yıllarında öğrendik derdi. O yıllarda iki şeyin kıtlığını çok çektiler derdi. İnsanın ve ekmeğin. Yerde bir tane ekmek kırığı görse eğilir alır üfler öperdi. Gözleri dolardı. Yıllar oldu bunu göremedik derdi. Ya insan. İnsanlar gözlerimizin önünde sele kapılmış gibi çekip gittiler. Yalnız kaldık hasret kaldık derdi.

Cemal dede seferberlik yıllarından, seferberlik sonrası kıtlık yıllarından kalma nimet hasreti kemiklerinde sızlayarak kalmıştı o yıllardan. Buğdaya nimet derdi. Yılların zahmeti, yaşanmışlıkların ağırlığından olmalı. Bunlara derdi “ Bunlara yıllar vardır hasret kaldık. Bulamadık, göremedik, yiyemedik. Ne ektik, ne biçtik. Yerleşemedik ki. Tarlamız olmadı ki. Öksüz olmadı ki. Saban olmadı ki. Tohum bulamadık ki.”

Cemal dede kıtlık yıllarından çıkışı kanaate bağlardı. Kanaat ede ede, azı çoğa say saya bölüşe bölüşe o günlerden geçtiler derdi.

Diliyle haliyle böyle derdi. Şimdi haline şükreliyordu. Devlet iskan etmiş, tevdiden tarla vermiş. Kıraç olsun, yamaç olsun ne fark eder. Sürülüyor, ekiliyor, biçiliyor.

Nasıl nimete gözü gibi değer vermişse, nimetin yetiştiği yamaç ekine’de gözü gibi bakardı.

Nimet başağa, başak hasada dönüşsün ki bolluk bereket olsun. Biz çektiler bizden sonra gelenler çekmesin isterdi. Her gün köyün karşı yamacında taşlı ekin ekili tarlaya giderdi.

Her gün ekin tarlasına gidiş, ona hayata tutunmanın ta kendisi geliyordu. Bir çocuğu kucakta büyüten anne duygularını taşıyordu. Ekin sarı başaklara, sarı başaklar buğdaya, buğday una, bulgura, döğmeye dönecekti. Buğdayın kıymeti harbiyesi, hikayesiyle birleşince hayatın ta kendisi oluyordu.

Ekin tarlası onun için buğday hasat etmek değildi. Ekin tarlasında harpler, seferberlik, devletsizlik, kıtlık, yokluklar, bitişler, çöküşler, umut ve de hayata tutunuş vardı.

Bilirdi ki; ekin tarlasına iyi bakarsa kime rızık, kime kısmet, kime nasip. Bir ekmek parçasını onu da bölerek bölerek tutunduğu hayatta öğrendiği buydu.

Mehmet dede demezlerdi. Lakabı vardı. Mehmet Koca derlerdi. Bu topraklarda yiğit namı ile anılır, bilinir. Köylerde insanlar adlarını, ya resmi adamların (memurların) yanında ya da askerlik künyesini okurken söylerlerdi. O da Cemal Dede gibi seferberlik görmüş, ailece göç yollarına düşmüşler, gurbetler aşı aşı buralara gelmişler. Devletin tevziiden verdiği araziye ekip biçmeye çalışırlardı.

Seferberlik ağır gelmişti. Aileden kimse kalmamıştı. Yeni bir coğrafya da savaş yorgunu, kıtlık vurgunu hali ile hayli yıpranmış, çökmüş vaziyette idi. Kulakları sağır olmuş duymazdı. Başkalarını da kendi gibi zanneder duyurmak için bağırdı. Çok uzaklardan sohbetini dinlerdiniz. Kulakları duymazken gözleri iyi görürdü, keskindi. Şükür ederdi gözlerine. Kulak duymuyor, göz görüyor, el ayak tutuyor, şükürler olsun halimize derdi. İri yapılı, omuzları geniş, bağrının ağarmış kılları ile dağ gibi görüntü verirdi. Adımlarını tap tap uzun atardı. Elinden baston düşmez, başı öne eğik salına salına yürürdü.

Eski günler sorulduğunda bizden geçti derdi. Keyfi yerinde olursa eskilerden anlatır yoksa susardı. Bunda kulağının duymamasının payı vardı.

Mehmet dede kıtlık yıllarını yokluk yılları diye değil varlık yılları diye anlatırdı. Kimin neyi varsa ortada. Herkeste olmazdı ama olanda paylaşırdı. Zor zamanlarda inanın muhtaç olduğu şey yine insan derdi. Oda kıtlığın ağırlığını omuzlarda taşıdı. Bir emanet gezdirdiği koca gövdesi erken yaşta yoruldu. Harplerden mi, zahmetlerden mi? Az duyar oldu.

Mehmet dede seferberlikte ailesini uzun yıllar arar bulamaz. Sorar soruşturur. Arar tarar. Kim ne salık verse sahi sayar. Yokluk yalnızlık ona arkadaş olur, akraba olur. Sonra kavuşma, sonra yerleşme.

Mehmet dede köye geleli beri, bir ev tahsis edineli, tevziden kiraç tarla alalı, yuva kuralı... şükür üstüne şükür eder. Hey gidi günler hey diyecek oldu. Hey gidi devir dedi. Dahli olmadığı bir devrin önünde kuru yaprak gibi sürüklenmişti. İşgal. Göç. Muhacirlik. Gurbet. Yeni memleket.

İkisi birer ömürdüler.

Bunca yaşadıkları onları bu hale getirmişti. Yalnız ve yardımsız ayakta kalınmayacağını kurtuluş savaşı yıllarında iyi öğrenmişlerdi. Köylerdeki imeceler de bu yüzden tutuyordu. Birinin eksiğini öteki tamamlayacak. Birinin eksiğine, diğeri koşacaktı. Tutunmak bu topraklarda böyle olurdu. Kalabalık aileler, akrabaların birlikte aile ocağında oturmaları hepsi, hepsi hep bunun içindi.

Öyle yaptılar.

Omuz omuza, yan yana oturdular. Uzakta çobanların sesleri, çan sesleri duyuluyordu, hayvanlar seçiliyordu.

Cemal dede duyuyor görmüyordu.

Mehmet dede görüyor duymuyordu.

Biri uzaktan ekin tarlasına giden hayvanların çan sesini duyuyor, ötekine işaret ediyor, o da o tarafa bakarak hayvanların yaklaşmalarını gözlüyordu. Gelen hayvanları tarlaya sokmuyordu. Çobanlar kolayca yaklaşsa da, hiç bilmedikleri işbirliği şaşırtıyordu. Ne olduğunu anlayamıyorlardı doğrusu. Nasıl hayvanları tarladan uzaklaştırdıkları anlaşılamadı. Sonraları fark ettiler. Bir daha tarlalara yaklaşamadılar.

Cemal dede “iki göz iki kulak yeter. Tek bedene ne hacet” dedi. Mehmet dede de öyle düşünmüřtü.

Bu olayı hatırlayanlar o gün bugün hayat müşterek derler.